

Dokumentera yrkeskunskaper från introduktionsprogrammet yrkesintroduktion

Individuella studieplaner, gymnasieintyg
och yrkeskunnande

Publikationen finns att ladda ner som
kostnadsfri PDF från Skolverkets webbplats:
skolverket.se/publikationer

**Dokumentera yrkeskunskaper från introduktionsprogrammet yrkesintroduktion
– individuella studieplaner, gymnasieintyg och yrkeskunnanden**

© Skolverket, Stockholm 2021

ISBN 978-91-7559-452-1

Grafisk form och illustrationer: AB Typoform

Dokumentera yrkeskunskaper från introduktionsprogrammet yrkesintroduktion

Individuella studieplaner, gymnasieintyg och yrkeskunnande

Förord

Yrkesintroduktion är ett yrkesinriktat introduktionsprogram som kan leda till studier på ett yrkesprogram i gymnasieskolan, eller till att eleven etablerar sig på arbetsmarknaden. En elev som når målen med sin utbildning på introduktionsprogram enligt sin individuella studieplan ska få ett gymnasieintyg som visar vilken utbildning och vilket yrkeskunnande eleven har med sig från utbildningen. Det här materialet riktar sig till dig som arbetar med yrkesintroduktion och syftar till att ge exempel på hur elevens utbildning och yrkeskunnande kan dokumenteras i gymnasieintyget.

Gymnasieintyget fyller flera funktioner. För en elev som ska gå vidare till ett yrkesprogram visar intyget vilka ämnen och kurser eleven har genomfört helt eller delvis. Eleven kan på så sätt bygga vidare och ta tillvara detta i sina fortsatta studier. Detsamma gäller om eleven direkt eller senare vill läsa vidare inom den kommunala vuxenutbildningen. För en elev som ska etablera sig på arbetsmarknaden efter yrkesintroduktionen är gymnasieintyget ett kvitto på vilka yrkeskunskaper eleven har förvärvat genom utbildningen och det ger viktig information till en eventuell arbetsgivare. Gymnasieintyget kan också hjälpa ungdomarna att sätta ord på sitt yrkeskunnande.

I det första avsnittet beskriver vi vilka bestämmelser som gäller för introduktionsprogrammet yrkesintroduktion. Därefter diskuteras begreppet yrkeskunnande ur ett forskningsperspektiv, bland annat i relation till begreppen kompetens och kvalifikation. I det tredje avsnittet diskuterar vi de kunskapsbegrepp som används i gymnasieskolan och i den gemensamma europeiska referensramen, EQF. Det sista avsnittet innehåller fem fiktiva exempel på individuella studieplaner och gymnasieintyg. Exempelen illustrerar programmets bredd i syfte, yrkesområden, innehåll och omfattning. Därför finns det både exempel på elever som vill gå vidare till ett yrkesprogram och elever vars utbildning främst syftar till att underlätta etablering på arbetsmarknaden.

Materialet togs fram inom ramen för Skolverkets uppdrag att stödja utvecklingen av introduktionsprogrammet yrkesintroduktion av experterna Kerstin Strähle och Lena Widell och det har bearbetats av Cristina Pontis och Bengt Weidow, undervisningsråd på Skolverket. Morabergs studiecentrum, Enskede gårds gymnasium, Bräckegymnasiet, Bolandgymnasiet, Parkskolan och Lerums gymnasium har bidragit med tankar och erfarenheter. Forskningsöversikten är framtagen med stöd av fil. dr. Ingrid Henning Loeb vid Göteborgs universitet, institutionen för pedagogik och specialpedagogik.

Materialet har uppdaterats efter ändringar i bestämmelserna fram till 2021, men är i övrigt till stor del oförändrat. Materialet är även tillämpbart för andra introduktionsprogram än yrkesintroduktion.

ANNA WESTERHOLM
AVDELNINGSCHEF

CRISTINA PONTIS
UNDERVISNINGSRÅD

Innehåll

Yrkesintroduktion – ett av gymnasieskolans introduktionsprogram	6
En yrkesinriktad utbildning	6
Gymnasieintyget visar resultatet av elevens utbildning	7
Yrkeskunnande – vad säger forskarna?	8
Att klara av jobbet	8
Att bedöma yrkeskunskaper	8
Att lära ut yrkeskunskaper	9
Begrepp för att beskriva yrkeskunskaper	10
Generella och specifika yrkeskunskaper	10
Begrepp i gymnasieskolans styrdokument	10
Resultat av lärande	11
Om Skolverkets exempel på gymnasieintyg	13
Förutsättningar	13
Den individuella studieplanen	14
Gymnasieintyget	16
Exempel 1. Från yrkesintroduktion till nationellt program efter ett år	18
Förutsättningar	18
Exempel 2. Från yrkesintroduktion till lagerarbete efter två år	24
Förutsättningar	24
Exempel 3. Från yrkesintroduktion till trädgårdsarbete efter tre år	28
Förutsättningar	28
Exempel 4. Från yrkesintroduktion till arbete inom våningsservice efter två och ett halvt år	34
Förutsättningar	34
Exempel 5. Från yrkesintroduktion till arbete inom äldreomsorgen efter tre år	40
Förutsättningar	40
Referenslista	46

Yrkesintroduktion – ett av gymnasieskolans introduktionsprogram

Gymnasieskolans yrkesintroduktion står öppen för ungdomar som inte har de godkända betyg som krävs för behörighet till ett yrkesprogram. Syftet med yrkesintroduktion är att eleverna ska få en yrkesinriktad utbildning som underlättar för dem att etablera sig på arbetsmarknaden eller som leder till studier på ett yrkesprogram. Introduktionsprogrammet yrkesintroduktion får utformas för en grupp elever och är då sökbart, men programmet kan också utformas för enskilda elever. Kommunen är skyldig att erbjuda yrkesintroduktion.

En yrkesinriktad utbildning

Programmet ska huvudsakligen vara en yrkesinriktad utbildning. Det får innehålla hela eller delar av kurser i yrkesämnen och i gymnasiegemensamma ämnen som ingår i gymnasieskolans nationella yrkesprogram, men kan också innehålla annan yrkesinriktad utbildning. Utbildningen ska innehålla arbetsplatsförlagt lärande (apl) eller praktik.¹ Apl definieras som lärande på ett program som genomförs på en eller flera arbetsplatser utanför skolan.² Begreppet ”praktik” är inte definierat. Om den arbetsplatsförlagda delen av yrkesintroduktion är apl eller praktik avgörs av innehållet är kopplat till kurser inom yrkesprogrammen eller om det handlar om att träna olika förmågor i ett arbetslivssammanhang. Sådan träning kallas ibland miljöpraktik eller arbetslivsträning.

Praktik behöver inte vara kopplad till ämnesplanerna, men precis som apl ger den erfarenheter och tidiga kontakter med arbetslivet som kan göra det lättare för eleven att etablera sig på arbetsmarknaden. Hela utbildningen kan genomföras på skolan om skolhuvudmannen bedömer att det är det bästa för eleven. Yrkesintroduktion får också innehålla grundskoleämnen som eleven saknar godkända betyg i och andra insatser som gynnar elevens kunskapsutveckling. Det kan exempelvis vara studieteknik och motion.³

Utbildningen på introduktionsprogrammen ska bedrivas som heltidsstudier. Eleverna har rätt till i genomsnitt minst 23 timmars undervisning i veckan (garanterad undervisningstid). Utbildningens omfattning får dock minskas för en elev som begär det om huvudmannen bedömer att det finns särskilda skäl.⁴ Utbildningen på ett introduktionsprogram ska följa en plan för utbildningen som huvudmannen beslutar om.⁵ Planen bör innehålla vilket syfte utbildningen har, utbildningens längd samt vad som ska vara

1. 6 kap. 5 § gymnasieförordningen (2010:2039).

2. 1 kap. 3 § gymnasieförordningen.

3. 6 kap. 5 § gymnasieförordningen.

4. 17 kap. 6 § skollagen (2010:800).

5. 17 kap. 7 § skollagen.

utbildningens huvudsakliga innehåll.⁶ En elev som har påbörjat ett introduktionsprogram har rätt att fullfölja utbildningen hos huvudmannen enligt den utbildningsplan som gällde när utbildningen inleddes och den individuella studieplanen, eller på ett annat introduktionsprogram enligt huvudmannens utbildningsplan och en ny individuell studieplan.⁷

Gymnasieintyget visar resultatet av elevens utbildning

Gymnasieförordningen beskriver tre former av dokument efter introduktionsprogrammen.

Skriftlig bedömning

En elev som inom ramen för ett introduktionsprogram läst grundskoleämnen utan att få godkänt betyg ska få en skriftlig bedömning av sin kunskapsutveckling i varje sådant ämne. Detsamma gäller om eleven läst kurser i gymnasieämnen utan att få godkänt betyg.

Gymnasieintyg

När en elev på ett introduktionsprogram har nått målen för utbildningen enligt sin individuella studieplan ska rektorn utfärda ett gymnasieintyg som visar vilken utbildning eleven har fått. Intyget ska innehålla uppgifter om

- utbildningens mål,
- samtliga betyg som eleven har fått,
- andra insatser som har ingått i den individuella studieplanen, och
- när det är aktuellt, det yrkesområde som utbildningen har inriktats mot.

Sammanställning

En elev som avbryter sin utbildning på ett introduktionsprogram eller inte når målen för utbildningen enligt sin individuella studieplan ska få en sammanställning av vilka delar av utbildningen eleven har fullföljt jämfört med sin individuella studieplan. fotnot: 8 kap. 20–22 §§ gymnasieförordningen

Skolverkets föreskrifter beskriver hur gymnasieintyget ska utformas och vad det ska innehålla.⁸ Det är viktigt att dokumentera elevens hela utbildning i gymnasieintyget. Intyget ska innehålla uppgifter om grundskoleämnen, kurser från gymnasieskolan, betyg på genomförda ämnen och kurser, centralt innehåll i delar av kurser, annan yrkesinriktad utbildning och praktik om det har ingått i elevens utbildning. Dessutom ska de yrkeskunskaper eleven har fått under utbildningen på yrkesintroduktion beskrivas under en särskild rubrik i gymnasieintyget.

6. Den nya skollagen – för kunskap, valfrihet och trygghet, prop. 2009/10:165, sid. 455.

7. 17 kap. 15 § skollagen.

8. Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2020:63) om utformningen av gymnasieintyg efter introduktionsprogram i gymnasieskolan.

Yrkeskunnande

– vad säger forskarna?

Frågan ”vad är yrkeskunnande” kan diskuteras utifrån många ingångar. Varje yrke har sin unika kunskapsbas. Vissa yrken som bygger på långa universitetsutbildningar talar man om som professioner, såsom läkare, jurister och lärare. Andra yrken har utbildningar som regleras av branscher, exempelvis hantverksyrken eller yrken inom byggnadsområdet. Ett antal svenska forskare har under de senaste årtiondena studerat olika aspekter av yrkeskunnande kopplat till yrkesutbildning och yrkesutövning. I sina studier tar de fasta på olika perspektiv och här tar vi upp några exempel i korthet. Tips om vidare läsning finns i referenslistan på sidan 46. I studierna som nämns där kan man ta del av forskarnas diskussioner och analyser.

Att klara av jobbet

Enligt Robert Höghielm (1998) har yrkeskompetens tre beståndsdelar: yrkeskultur, yrkespraxis och yrkeskunskap. Yrkeskultur är ett yrkes normer och de värderingar som präglar yrkesgruppen, yrkespraxis är mer konkret – hur man gör och vilka konkreta regler som man måste rätta sig efter i sin yrkesutövning. Yrkeskunskap bygger på själva utövandet, det är ett tekniskt kunnande som inbegriper handling (kunskap i) och reflektion (kunskap om). Att utveckla yrkeskompetens innebär att man lär om alla de tre dimensionerna yrkeskultur, yrkespraxis och yrkeskunskap.

Hur det här visar sig i restaurangbranschen har Helena Tsagalidis (2008) undersökt. Hon analyserar bedömning i karaktärsämnen i det dåvarande hotell- och restaurangprogrammet och diskuterar yrkeskunnande med hjälp av begreppen nyckelkvalifikationer och specifika yrkeskunskaper. Nyckelkvalifikationer är till exempel självständighet, samarbete, kommunikationsförmåga och planeringsförmåga. Dessa kvalifikationer, tillsammans med specifika yrkeskunskaper, utgör grunden för yrkeskunnande.

Att bedöma yrkeskunskaper

P-E Ellström (1992) diskuterar yrkeskunnande utifrån begreppen kompetens och kvalifikation. För honom innefattar yrkeskunnande å ena sidan individens kunskap och färdigheter, å andra sidan vad som krävs för att utföra en arbetsuppgift i en given situation. Begreppen kompetens och kvalifikation använder han för att på ett mer preciserat sätt diskutera krav på yrkeskunnande i en given situation.

Yrkeskunnande innehåller såväl praktiska som teoretiska kunskapsdimensioner. I en studie visar Carl-Gustaf Carlsson, Per Gerrevall och Astrid Pettersson (2006) att det lätt blir en uppdelning mellan å ena sidan yrkesteorier och å andra sidan praktiska inslag. I studien gör de en översikt om yrkesrelaterat kunnande och bedömning i samband med de dåvarande nationella proven för gymnasieskolans yrkesförberedande program. En annan risk de fann är att man grundar bedömningen av yrkeskunnande

på kunskapskontroller utifrån vad som står i läroböckerna och inte på situationer där teorin är en del av praktiken. Det finns också en risk att bedömningen av yrkeskunnande fokuserar på personliga och sociala egenskaper.

Att lära ut yrkeskunskaper

Yrkeskunskaper är alltså både allmänna och specifika för en särskild arbetsplats, och det får följer för utbildningen. Man kan fundera över lärandemöjligheter i yrkesutbildning med hjälp av en indelning som Stephen Billett (2009) gjort. Han urskiljer tre mål med yrkeslärande:

- allmänna kunskaper och färdigheter som behövs i arbetslivet,
- yrkesspecifika kunskaper, och
- kunskaper och färdigheter för specifika arbetsplatser.

Billetts poäng är att alla tre dimensionerna måste vara med i yrkesutbildning, och en svensk studie om gymnasieskolans lärlingsutbildning och yrkesintroduktion (Berglund & Loeb, 2013) har använt den här indelningen. Resultaten och analysen visar bland annat att elever inom lärlingsutbildning och yrkesintroduktion riskerar att få en snäv utbildning och smala kunskaper. Har inte skolan ändamålsenliga lokaler och redskap och yrkeskunniga lärare har eleverna små möjligheter att utveckla yrkeskunnande. Om man till exempel bara "är på praktik" och utvecklar kunskaper och färdigheter för en specifik arbetsplats och inte får tillfälle att reflektera över kunskaperna på ett systematiskt sätt eller sätta de arbetsplatspecifika kunskaperna i ett större sammanhang, blir yrkeskunnandet snävt.

Det krävs alltså mål för yrkeslärande i yrkesintroduktion och målen behöver vara tydliga för eleverna. Det här ställer krav på hur lärare arbetar med ämnesplaner och kurser, och på hur lärare bistår och följer upp elevers kunskapsutveckling, både när det gäller lärande på skolan och lärande på arbetsplatser.

En annan viktig faktor är hur lärarna arbetar. Viveca Lindberg (2003) och Ingrid Berglund (2009) visar hur möjligheterna att utveckla yrkeskunnande beror på hur lärare samarbetar, till exempel över ämnesgränserna, och på hur samverkan med arbetsplatser och handledare fungerar. Deras studier handlar om hur undervisningen organiseras och vilka möjligheter det finns till lärande i olika former av yrkesutbildning, samt om hur yrkeskunnande tar form och hur det bedöms. Analyserna har en tydlig yrkesdidaktisk ram: vad är det man lär sig, varför detta specifika innehåll och hur lär man sig innehållet. De framhåller på olika sätt de tekniska och språkliga dimensionerna av yrkeskunnande – redskapens betydelse och att en stor del av utvecklingen av yrkeskunnande bygger på utvecklingen av språkliga begrepp.

Begrepp för att beskriva yrkeskunskaper

För att kunna sammanfatta en elevs yrkeskunskaper i gymnasieintyget behöver vi begrepp som klargör vad vi menar när vi beskriver yrkeskunnande. Inom yrkesintroduktion dokumenteras yrkeskunnande på olika sätt: betyg i helt genomförda gymnasiekurser, redovisning av centralt innehåll då eleven läst delar av kurs, redovisning av utförda arbetsuppgifter under praktik samt sammanfattande redovisning av yrkeskunskaper efter avslutad utbildning.

Generella och specifika yrkeskunskaper

Det finns både generella och specifika yrkeskunskaper som lärare och handledare behöver uppmärksamma och identifiera. Specifika yrkeskunskaper är de kunskaper som ger eleven möjlighet att utvecklas och bli skicklig inom ett yrkesområde. Det kan vara allt från att känna igen en patients eller en kunds behov genom att läsa av situationen, till att tillverka en produkt på ett hantverksmässigt sätt. I yrkeskunnande ingår att kunna använda och hantera material, arbetsredskap, verktyg och maskiner av olika slag samt att veta vad de kallas. Yrkeskunnande innebär också kunskap om och förståelse av de normer och regler som är gemensamma inom yrkesområdet – yrkespraxis. De generella kunskaperna kallas ibland nyckelkvalifikationer. Några nyckelkvalifikationer som förekommer i läroplanen för gymnasieskolan är självständighet, förmåga att planera, organisera och lösa problem, förmåga att lära sig att lära, samarbete, kommunikation och initiativkraft.

Speciellt under apl och under praktikperioder har eleven möjlighet att utveckla och visa sitt yrkeskunnande. Om eleven då får tillfälle att lära sig genom att arbeta med flera olika arbetsuppgifter ökar möjligheten att utveckla generella kunskaper som problemlösning, samarbete och initiativförmåga. Att få reflektera över arbetsuppgifter och yrkeskulturer bidrar också till kunskaper som är användbara i flera sammanhang.

Begrepp i gymnasieskolans styrdokument

I gymnasieskolans ämnesplaner uttrycks både specifika och generella kunskaper, där används de fyra begreppen *kunskaper om*, *förståelse av*, *färdigheter i att* och *förmåga att*. Begreppen speglar ett kunnande med tyngdpunkt mot någon av kunskapsformerna fakta, förståelse, färdigheter och förtrogenhet som anges i gymnasieskolans läroplan⁹ eller mot det breda begreppet förmåga.

9. Förordning (SKOLFS 2011:144) om läroplan för gymnasieskolan.

- **Kunskaper om** beskriver faktakunskaper och förståelse. Dessa kunskaper visar eleven ofta genom att till exempel redogöra, beskriva eller diskutera.
- **Förståelse** av handlar om att begripa någonting, att uppfatta meningen eller innebörden i ett fenomen. Förståelse visar eleven ofta på samma sätt som kunskaper om, det vill säga genom att redogöra, beskriva eller diskutera.
- **Färdigheter i att** handlar om att veta hur någonting kan göras och att kunna utföra det. Dessa kunskaper visar eleven ofta genom att till exempel göra, använda och utföra någonting.
- **Förmåga att** innefattar alla de fyra kunskapsformerna och används som uttryck för läroplanens breda kunskapsbegrepp.

Läroplanens kunskapssyn ligger i linje med den breda kunskapssyn som har diskuterats historiskt, bland annat av Aristoteles, och som idag används i EU-sammanhang. I examensmålen och ämnesplanerna har Skolverket valt att inte använda begreppet kompetens för att vara konsekvent med begreppen som används i läroplanen.

Resultat av lärande

I den nationella referensramen för kvalifikationer för livslångt lärande (SeQF)¹⁰ används begreppet resultat av lärande för att beskriva det en individ vet, förstår och kan göra när en lärandeprocess är avslutad. Resultat av lärande beskrivs i form av kunskaper, färdigheter och kompetenser.

- **Kunskaper** är fakta, principer, teorier och praxis som är kopplade till ett arbets- eller studieområde. De kan ha förvärvats i praktiska situationer i vardagsliv och arbetsliv eller i olika studiesituationer.
- **Färdighet** är förmåga att tillämpa kunskaper och beprövad erfarenhet för att utföra uppgifter och lösa problem. Färdigheterna kan till exempel innebära manuell skicklighet och att kunna använda metoder, material och verktyg.
- **Kompetens** är förmåga att använda kunskaper och färdigheter, att samarbeta och ta ansvar i arbets- eller studiesituationer samt i den yrkesrelaterade och personliga utvecklingen. Ansvar och självständighet är centrala begrepp.¹¹

Dessa kunskapsbegrepp ligger i linje med de begrepp som används inom det europeiska utbildningssamarbetet, bland annat i den gemensamma europeiska referensramen för kvalifikationer (EQF).¹² Syftet med både den svenska och den europeiska referensramen är att göra det lättare att jämföra nationellt och internationellt vilka nivåer olika kvalifikationer (exempelvis examina, certifikat, diplom) motsvarar i fråga om kunskaper, färdigheter och kompetenser.

Kärnan i SeQF och EQF är åtta referensnivåer. Nivåerna beskriver vilken kunskap, färdighet och kompetens en person ska ha uppnått för att

10. Förordning (2021:100) om referensram för kvalifikationer för livslångt lärande.

11. Återrapportering av regeringsuppdrag 2010: Förslag till ett svenskt kvalifikationsramverk. Myndigheten för yrkeshögskolan (dnr YH 2010/YH2042).

12. Europaparlamentets och rådets rekommendation om en europeisk referensram för kvalifikationer för livslångt lärande (2008/C 111/01).

få kvalifikationen – oberoende av hur den har uppnåtts. De åtta nivåerna spänner över hela skalan av kvalifikationer, från de mest grundläggande till den högsta nivån på akademisk och yrkesinriktad utbildning. En yrkesexamen från gymnasieskolan är placerad på nivå 4 och ett slutbetyg från grundskolan på nivå 2.

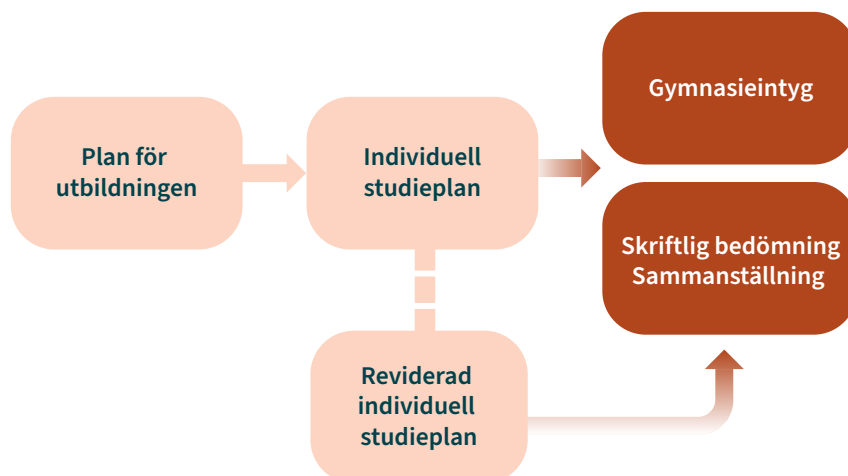
Yrkesintroduktion ska utgå från elevens behov och förutsättningar. Det innebär att utbildningen kan se olika ut när det gäller mål, innehåll och omfattning. Den nationella referensramen för kvalifikationer är inte ett system för att bedöma och värdera enskilda individers yrkeskunskaper. Istället kan skolhuvudmän och skolor i samverkan med arbetslivet använda beskrivningen av nivåerna 2, 3 och 4 som en referenspunkt för att utforma utbildningen på yrkesintroduktion.

	Kunskaper	Färdigheter	Kompetenser
Nivå 2	Kan visa: Breddade kunskaper inom ett arbets- eller studieområde, kunskaper om hur fakta kan samlas, sammanställas och redovisas.	Kan: Tillämpa angivna regler, metoder och verktyg för att utföra tilldelade uppgifter, följa instruktioner och beskrivningar inom ett arbets- eller studieområde, söka och bearbeta fakta inom flera arbets- eller studieområden.	Kan: Utföra arbete eller studier med viss självständighet och ta ansvar för enklare uppgifter, samarbeta under ledning och medverka till gemensamma resultat, värdera hur de egna uppgifterna utförts.
Nivå 3	Kan visa: Kunskaper som krävs för att utföra uppgifter inom ett arbets- eller studieområde, kunskap om olika arbetsätt för att samla, systematisera och redovisa information.	Kan: Välja och använda information med hjälp av anvisade metoder, verktyg och material, utföra uppgifter såväl på egen hand som i grupp inom givna tidsramar, på egen hand söka och bearbeta information, kommunicera erfarenheter och kunskaper på det egna språket.	Kan: Ta ansvar för sitt lärande och för att tilldelade uppgifter slutförs, värdera egna och gemensamma resultat, värdera information från olika källor.
Nivå 4	Kan visa: Fördjupade kunskaper inom ett arbets- eller studieområde, kunskaper om modeller och metoder inom ett arbets- eller studieområde	Kan: Välja och använda relevanta begrepp, teorier, modeller, material, verktyg och metoder inom ett arbets- eller studieområde, följa instruktioner och utföra definierade praktiska och teoretiska uppgifter inom givna tidsramar, kommunicera på minst ett främmande språk inom aktuellt arbets- eller studieområde.	Kan: Ta initiativ, reflektera, organisera och genomföra arbete och studier självständigt, självständigt behandla innehåll i ett arbets- eller studieområde som kan leda till vidare lärande och professionell utveckling, kritiskt värdera och förhålla sig självständig till valet av källor, värdera och dra slutsatser av egna och gemensamma resultat, ta ansvar i samarbete med andra och i begränsad utsträckning leda och utvärdera andras arbete.

Om Skolverkets exempel på gymnasieintyg

Den här avslutande delen innehåller fem exempel på hur skolor kan dokumentera yrkeskunskaper. Exempelen utgår ifrån fiktiva exempel på individuella studieplaner. Exempelen är utformade för att illustrera yrkesintroduktionsprogrammets bredd när det gäller syfte, yrkesområden, innehåll och omfattning. Vi beskriver därför både på elever som har ett tydligt mål att börja på ett yrkesprogram och elever vars utbildning främst syftar till att de ska kunna etablera sig på arbetsmarknaden.

Gymnasieintyget är ett kvitto på en utbildning som har olika syfte, längd och innehåll. Introduktionsprogrammet yrkesintroduktion och de yrkeskunskaper som finns dokumenterade i gymnasieintyget ska göra det lättare för ungdomar att etablera sig på arbetsmarknaden. För att det ska lyckas behöver det finnas struktur och mål för yrkeslärandet under hela utbildningen. Eftersom introduktionsprogrammen saknar en nationellt fastställd struktur blir skolhuvudmannens plan för utbildningen och elevens individuella studieplan särskilt viktiga. Skolinspektionen betonar hur viktigt det är att utbildningen planeras utifrån elevens förutsättningar, behov och mål och att eleven får vara delaktig i processen.¹³ De exemplen på gymnasieintyg efter yrkesintroduktion vi presenterar är därför kopplade till individuella studieplaner.

Förutsättningar

Varje exempel inleds med en beskrivning av de lokala förutsättningarna och elevens mål med utbildningen. Huvudmannens plan för utbildningen tillsammans med den individuella studieplanen bör ge *den stadga och samtidigt den flexibilitet som är nödvändig för en utbildning med en klar målsättning*.¹⁴ Därför kan det vara bra om huvudmannen formulerar ett

13. *Utbildningen på introduktionsprogrammen i gymnasieskolan*, Skolinspektionen 2013 (Rapport 2013:6).

14. Den nya skollagen – för kunskap, valfrihet och trygghet, prop. 2009/10:165, sid. 455.

övergripande syfte för de utbildningar man erbjuder på yrkesintroduktion. Om utbildningen syftar till att eleverna ska få en introduktion i yrket och bli behöriga till ett yrkesprogram kan målen från de relevanta ämnesplanerna användas för att beskriva ett övergripande syfte (exempel 1). Utbildningen kan också motsvara en yrkesutgång som finns i ett nationellt program utan att erbjuda programmets hela bredd. Här kan delar av examensmålen för yrkesprogrammet användas, i kombination med målen från de relevanta ämnesplanerna (exempel 3). Utifrån det övergripande syftet och elevens behov och mål kan sedan utbildningsinnehållet fastställas i den individuella studieplanen.

Den individuella studieplanen

Den individuella studieplanen är ett verktyg för att planera en enskild elevs utbildning. Skolan ska utforma planen efter elevens behov och intressen och upprätta den i samråd med eleven och i förekommande fall också med elevens vårdnadshavare. Det är lämpligt att skolan utformar den individuella studieplanen alldeles i början av det första läsåret. Den bör följas upp regelbundet, utvärderas och om det finns behov även revideras. Det är viktigt att den individuella studieplanen alltid är aktuell och känd för eleven och att utbildningen också följer den.

Skollagen, gymnasieförordningen och läroplanen för gymnasieskolan reglerar den individuella studieplanen. Enligt skollagen¹⁵ ska det *för varje elev upprättas en individuell studieplan*. Av läroplanen för gymnasieskolan¹⁶ framgår det att *rektorn har ett särskilt ansvar för att skolan i dialog med eleven upprättar en individuell studieplan för varje elev och reviderar den vid behov*. Den individuella studieplanen är extra viktig för elever på introduktionsprogrammen eftersom dessa program saknar nationellt fastställd längd, programstruktur och examensmål. I gymnasieförordningen¹⁷ står det mer detaljerat vad den individuella studieplanen ska innehålla.

Där kan vi läsa att en elevs individuella studieplan ska innehålla följande uppgifter:

- vilken studieväg eleven går på,
- de val av kurser eller ämnesområden som eleven har gjort,
- övriga kurser eller ämnesområden som ingår i elevens program,
- om eleven följer ett utökat program och i så fall vilka kurser som ligger utanför det fullständiga programmet,
- om eleven följer ett reducerat program och i så fall i vilken omfattning samt om möjligt vilka kurser som har tagits bort,
- om eleven följer ett individuellt anpassat program och i så fall vilka kurser som har bytts ut,
- när det är aktuellt, elevens studier i grundskolans ämnen, och
- om eleven får fjärrundervisning och i så fall i vilken utsträckning.

15. 16 kap. 25 § skollagen för nationella program i gymnasieskolan samt 17 kap. 7 § skollagen för introduktionsprogram i gymnasieskolan.

16. Kap. 2.6 Rektorns ansvar i läroplanen för gymnasieskolan (SKOLFS 2011:144).

17. 1 kap. 7 § gymnasieförordningen.

Om eleven går ett introduktionsprogram i gymnasieskolan ska den individuella studieplanen dessutom innehålla uppgifter om

- utbildningens mål och längd,
- delar av kurser, annan yrkesinriktad utbildning, praktik och andra insatser som är gynnsamma för elevens kunskapsutveckling och som är avsedda att ingå i utbildningen, och
- när det är aktuellt, det yrkesområde som utbildningen inriktas mot.

Utbildningsmål och längd. Ange här om utbildningen ska leda till studier på ett nationellt program eller till etablering på arbetsmarknaden, samt hur lång utbildningen kommer att vara. Om eleven till exempel planerar att söka till ett nationellt program efter ett års yrkesintroduktion upprättas studieplanen för ett år (se exempel 1). Är elevens plan att så fort som möjligt komma ut i arbetslivet kan studieplanen omfatta exempelvis två år och i huvudsak innehålla yrkesämnen och praktik (se exempel 2 och 4). Om det gäller en yrkesutbildning inom ett område som motsvarar någon yrkesutgång i ett nationellt program kan tre års studier vara rimligt. En sådan studieväg kan erbjudas en grupp elever, men för varje elev upprättas ändå en individuell studieplan, som kan behöva revideras under utbildningens gång (se exempel 3 och 5).

Grundskoleämnen. Grundskoleämnen som eleven saknar betyg i kan ingå i studieplanen. Om elevens plan är att fortsätta sina studier på ett nationellt yrkesprogram ska de grundskoleämnen som krävs för behörighet ingå i utbildningen (se exempel 1). Grundskoleämnen kan bidra till att stärka det specifika yrkeskunnandet även om eleven inte har som mål att blir behörig till ett yrkesprogram (se exempel 5).

Gymnasiekurser. Gymnasieskolans yrkesämnen och yrkeskurser har utvecklats för att motsvara arbetslivets krav på yrkeskunskaper inom olika yrkesområden. Dessa kurser kan helt eller delvis genomföras som arbetsplatsförlagt lärande. Eftersom ett syfte med programmet yrkesintroduktion är att göra det lättare för eleven att etablera sig på arbetsmarknaden är det viktigt att eleven får möjlighet att utveckla yrkeskunskaper och yrkesidentitet genom arbetsplatsförlagt lärande. Andra kurser i karaktärsämnen och gymnasiegemensamma ämnen kan också ingå i elevens studieplan.

Delar av gymnasiekurser. Elever inom yrkesintroduktion kan läsa delar av gymnasiekurser, exempelvis kurser som är breda eller mycket omfattande. Om planen är att eleven ska läsa delar av gymnasiekurser bör det skrivas in i den individuella studieplanen, till exempel genom att ange de centrala delarna som ingår i elevens utbildning (se exempel 1 och 4).

Annan yrkesutbildning. Annan yrkesutbildning kan ingå i studieplanen. Olika branschorganisationer anordnar utbildningar som kan vara aktuella för eleven, och de bör då skrivas in i elevens studieplan (se exempel 4).

Praktik. Praktik innebär att eleven utvecklar kunskaper inom ett yrkesområde på en eller flera arbetsplatser utanför skolan. Genom praktik får eleven också möjlighet att reflektera över yrkeskulturer och pröva sitt yrkesval. I studieplanen kan till exempel information om yrkesområde, arbetsuppgifter och omfattning inkluderas (se exempel 2, 3 och 4). När man planerar en elevs praktik kan det visa sig att det eleven får lära sig där motsvarar

mål och innehåll i gymnasiekurser eller delar av gymnasiekurser. I sådana fall ska de kunskaperna skrivas in i studieplanen som gymnasiekurser eller delkurser. Efter genomförd praktik är det också möjligt att validera de kunskaper eleven har fått till mål i en gymnasiekurs.

Arbetsplatsförlagt lärande. Apl är lärande på en eller flera arbetsplatser utanför skolan. Syftet är att eleverna ska utveckla yrkeskunskaper och en yrkesidentitet samt reflektera över yrkeskulturen och bli en del av yrkesgemenskapen på en arbetsplats. Apl innebär att kurser eller delar av kurser förläggs till en eller flera arbetsplatser. Huvudmannen och rektorn ska säkerställa att varje elev får apl av god kvalitet. Det kräver arbete med organisering och systematiskt kvalitetsarbete av det arbetsplatsförlagda lärandet.

Andra insatser som är gynnsamma för elevens kunskapsutveckling. Här beskriver man de insatser som främjar elevens kunskapsutveckling och möjligheter att etablera sig på arbetsmarknaden. Det kan exempelvis vara studieteknik eller hälsofrämjande åtgärder (se exempel 2 och 3).

Gymnasieintyget

Det finns tre olika dokument efter introduktionsprogram.¹⁸ Efter att eleven har nått målen för utbildningen på yrkesintroduktion enligt elevens individuella studieplan ska rektorn utfärda ett gymnasieintyg som visar vilken utbildning eleven har fått.¹⁹ Kravet på gymnasieintyg gäller för övrigt för alla elever som har gått i gymnasieskolans introduktionsprogram.

Omdömen och uppgifter om till exempel elevens uppträdande i gymnasieintyget är inte förenliga med skollagens krav på utbildningens utformning²⁰ och läroplanens skrivningar om skolans värdegrund och uppgifter.²¹ Dokumentation av sociala kompetenser bör därför inte förekomma i gymnasieintygen. Men det ska inte förväxlas med mer generella kompetenser som utgör en del av yrkeskunnandet inom ett område, till exempel service och kundbemötande. Arbetsplatsen har möjlighet att skriva ett arbetsintyg om eleven så önskar, och i sådana fall är det arbetsplatsen som avgör vad som ska stå i intyget.

Inriktad mot. Gymnasieintyget ska innehålla uppgift om vilket yrkesområde (se exempel 2, 3, 4 och 5) eller yrkesprogram (se exempel 1) som utbildningen vid yrkesintroduktion har varit inriktad mot.

Grundskoleämnena. Gymnasieintyget ska innehålla uppgifter om de grundskoleämnena som eleven har läst. En elev som går på yrkesintroduktion och har fått betyg i ett av grundskolans ämnen har även rätt att få ett nytt slutbetyg från grundskolan. Det är rektorn i gymnasieskolan som utfärdar det nya slutbetyget. Om en elev på ett introduktionsprogram har läst ett grundskoleämne utan att få ett godkänt betyg, ska eleven få en skriftlig bedömning av sin kunskapsutveckling i det ämnet.

18. 8 kap. 20-22 §§ gymnasieförordningen.

19. Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2011:147) om utformningen av gymnasieintyg efter introduktionsprogram i gymnasieskolan.

20. 1 kap. 5 § skollagen.

21. Förordning (SKOLFS 2011:144) om läroplan för gymnasieskolan.

Gymnasiekurser. Gymnasieintyget ska innehålla uppgifter om alla de gymnasiekurser eleven har läst. Uppgifterna ska omfatta kursnamn, kurskod, betyg och poäng. Betyg ska sättas på varje avslutad kurs.²² Om eleven har läst någon specialiseringskurs är det lämpligt att ange kursens inriktning i kolumnen för övriga upplysningar bredvid kursens namn och kurskod (se exempel 3).

Delar av gymnasiekurser. Om eleven har följt delar av en kurs för du in under noteringar vilka centrala delar eleven har genomfört (se exempel 1 och 4). Detta är ett viktigt underlag om eleven väljer att studera vidare på ett yrkesprogram eller inom vuxenutbildningen. Betyg kan inte sättas på en delkurs.

Annan yrkesutbildning. Om eleven har deltagit i någon annan yrkesutbildning än gymnasiekurser, till exempel yrkesutbildning som har anordnats av en bransch, anger du det under noteringar (se exempel 4).

Praktik. Praktik som inte räknas som arbetsplatsförlagt lärande skriver du in under noteringar i gymnasieintyget. Det är lämpligt att skriva in yrkesområde, arbetsplatsens inriktning, praktikens längd och elevens arbetsuppgifter (se exempel 2, 3 och 4).

Arbetsplatsförlagt lärande. Under noteringar kan du skriva in längden på det arbetsplatsförlagda lärandet och ange vilka gymnasiekurser som har förlagts till en arbetsplats (se exempel 1–5).

Yrkeskunskaper. Gymnasieintyget ska innehålla ett fält där man kan dokumentera de yrkeskunskaper eleven har fått under utbildningen. I exemplen på gymnasieintyg har Skolverket använt de kunskapsbegrepp som förekommer i gymnasieskolans styrdokument för att beskriva elevens yrkeskunskaper. På så sätt blir det också möjligt att relatera yrkeskunskaperna till mål och kunskapskrav i ämnesplanerna och, när det är aktuellt, till relevanta delar av examensmålen.

22. 15 kap. 22 § skollagen.

Exempel 1.

Från yrkesintroduktion till nationellt program efter ett år

Studieplan för en elev med målet att efter ett år börja på ett nationellt program, samt gymnasieintyg efter avslutad yrkesintroduktion med inriktning bygg och anläggning.

Förutsättningar

Skolhuvudmannen har beslutat i sin plan för utbildningen att man ska erbjuda en sökbar ettårig yrkesintroduktion med inriktning mot det nationella bygg- och anläggningsprogrammet. Under senare år har många elever visat intresse för arbete inom byggsektorn, även elever som ännu inte är behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram. På gymnasieskolan finns lärarkompetens och inom kommunen finns goda möjligheter för arbetsplatsförlagt lärande och praktik inom området.

Syftet med utbildningen

Följande text är hämtad från ämnet bygg och anläggning och sammanfattar syftet med elevens utbildning:

Undervisningen i ämnet bygg och anläggning syftar till att eleven utvecklar kunskaper om yrken inom anläggning, husbyggnad, måleri och plåtslageri samt om olika specialyrken. Eleven ska utveckla grundläggande färdigheter i anläggning, husbyggnad, måleri och plåtslageri samt förståelse av arbetet inom bygg- och anläggningsbranschen. Undervisningen ska leda till att eleven utvecklar kunskaper om lagar och andra bestämmelser inom yrkesområdet samt kunskaper om hur man söker information om aktuella regelverk. Den ska även leda till att eleven utvecklar förmåga att arbeta med hänsyn till hälsa och säkerhet. Undervisningen ska ge eleven möjlighet att utveckla kunskaper om branschens ansvar för hållbar utveckling. Genom undervisningen ska eleven ges möjlighet att utveckla förståelse av ansvarstagande inom bygg- och anläggningsarbete samt förmåga att förhålla sig kritiskt till attityder och värderingar på arbetsplatsen. Vidare ska eleven ges möjlighet att utveckla ett fackspråk och förmåga att kommunicera med såväl arbetskamrater som kunder. Undervisningen ska ge eleven möjlighet att utveckla förmåga att dokumentera och kvalitetssäkra arbetet samt reflektera över hur arbetsprocessen har påverkat resultatet.

Eleven

Eleven vill bli snickare men har inte tillräckligt med godkända betyg för att söka gymnasieskolans nationella program: bygg- och anläggningsprogrammet. Eleven söker därför yrkesintroduktion med inriktning mot bygg och anläggning. Målet med utbildningen är att eleven ska bli behörig för gymnasieskolans bygg- och anläggningsprogram. Eleven vill bli godkänd i alla grundskoleämnen men tänker också påbörja studier i ett par gymnasiekurser. I utbildningen ingår även bygg- och anläggningsprogrammets programgemensamma ämnen med två kurser. Skolan upprättar tillsammans med eleven en individuell studieplan för yrkesintroduktion som innehåller både grundskoleämnen, yrkeskurser och ett gymnasiegemensamt ämne med målet att eleven ska bli behörig till nationellt program. Utbildningen planeras för ett år.

Huvudman	Kommun		
Skolenhet	Skolenhetskod		
Elevers namn	Personnummer		
Skolform Gymnasieskola			
Programtyp Introduktionsprogram			
Program Yrkesintroduktion			
Utbildningsmål Utbildningen syftar till att ge eleven behörighet för gymnasieskolans bygg- och anläggningsprogram.			
Längd 1 år			
Läsår 2015/2016	Klass IMYRK1	Mentor	Studievägskod IMYRKBA

AVSLUTADE GRUNDSKOLEÄMNINGEN						
Ämneskod	Ämnesnamn	Betyg	Betygsdatum	Start	Slut	Anteckning
SVA	Svenska som andraspråk	E	151218	150819	151218	
MA	Matematik	E	151012	150819	151012	
HI	Historia	E	151218	151012	151218	
PÅGÅENDE GRUNDSKOLEÄMNINGEN						
Ämneskod	Ämnesnamn	Betyg	Betygsdatum	Start	Slut	Anteckning
SH	Samhällskunskap			160107	160325	
RE	Religionskunskap			160325	160610	
EJ PÅBÖRJADE GRUNDSKOLEÄMNINGEN						
Ämneskod	Ämnesnamn	Betyg	Betygsdatum	Start	Slut	Anteckning
EN	Engelska			160107	160610	

AVSLUTADE GYMNASIEKURSER								
Ämne	Kurskod	Kursnamn	Poäng	Betyg	Betygsdatum	Kursstart	Kurslut	Anteckning
Bygg och anläggning	BYGBYG01	Bygg och anläggning 1	200	E	151218	150819	151218	
Summa			200					
PÅGÅENDE GYMNASIEKURSER								
Ämne	Kurskod	Kursnamn	Poäng	Betyg	Betygsdatum	Kursstart	Kurslut	Anteckning
Bygg och anläggning	BYGBYG02	Bygg och anläggning 2	200			160107	160610	större del apl
Summa			200					
EJ PÅBÖRJADE GYMNASIEKURSER								
Ämne	Kurskod	Kursnamn	Poäng	Betyg	Betygsdatum	Kursstart	Kurslut	Anteckning
Matematik	MATMAT01a	Matematik 1a	100			160325	160610	
Summa			100					

DELKURSER

Följande centrala delar av kursen svenska som andraspråk 1.

- Muntliga presentationer och muntligt berättande för olika mottagare. Strategier för att förstå och göra sig förstådd i samtal och diskussioner. Deltagande i samtal och diskussioner, där språk, innehåll och disposition anpassats till ämne, syfte, situation och mottagare, och där argument används för att tydliggöra egna åsikter och bemöta andras argument.
- Svenska språkets ordförråd och struktur i olika kommunikationssituationer.
- Läsning av och samtal om texter som används i vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv.
- Jämförelse mellan svenska språket och elevens modersmål.

ANNAN YRKESUTBILDNING

PRAKTIK/APL

ANDRA INSATSER SOM ÄR GYNNSAMMA FÖR ELEVENS KUNSKAPSUTVECKLING

POÄNGSAMMANSTÄLLNING

	Elevers poäng
Gymnasiegemensamma ämnen	100
Yrkesämnen	400
Summa	500

Anteckningar

GYMNASIEINTYG Datum för utfärdande 2016-06-10 Huvudman och skolenhet	Sid nr (av antal sidor) Antal bilagor () Skolkod
---	---

Efternamn, tilltalsnamn	Personnummer
Introduktionsprogram Yrkesintroduktion	Studievägskod IMYRKBA
Inriktad mot Bygg- och anläggningsprogrammet	

Ämne	Kurs	Kurskod	Betyg	Poäng	Markeringar	Övriga upplysningar
Engelska			E		GR	
Historia			E		GR	
Matematik			E		GR	
Religionskunskap			E		GR	
Samhällskunskap			E		GR	
Svenska som andraspråk			E		GR	
Matematik						
Bygg och anläggning	Matematik 1a	MATMAT01a	E	100		
	Bygg och anläggning 1	BYGBYG01	E	200		
	Bygg och anläggning 2	BYGBYG02	C	200		

Noteringar

Delkurs

Eleven har genomfört följande delar av kursen svenska som andraspråk 1:

- Muntliga presentationer och muntligt berättande för olika mottagare. Strategier för att förstå och göra sig förstådd i samtal och diskussioner. Deltagande i samtal och diskussioner, där språk, innehåll och disposition anpassats till ämne, syfte, situation och mottagare, och där argument används för att tydliggöra egna åsikter och bemöta andras argument.
- Svenska språkets ordförråd och struktur i olika kommunikationssituationer.
- Läsning av och samtal om texter som används i vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv.
- Jämförelse mellan svenska språket och elevens modersmål.

Arbetsplatsförlagt lärande

Arbetsplatsförlagt lärande har sammanlagt utgjorts av 6 veckor och ingått i kursen bygg och anläggning 2.

Yrkeskunskaper

- Förmåga att söka information samt planera, organisera och utföra vanliga arbetsuppgifter.
- Kunskaper om olika metoder, material, verktyg och maskiner.
- Kunskaper om lagar och andra bestämmelser inom yrkesområdet.
- Förmåga att göra riskbedömningar av arbetsuppgifterna.
- Färdigheter i att följa arbetsbeskrivningar och använda ritningar.
- Förmåga att hantera och vårda material, verktyg och maskiner.
- Förmåga att arbeta säkert med hänsyn till hälsa, arbetsmiljö och ergonomi.
- Förmåga att utvärdera arbetsprocessen och resultatet samt att dokumentera sitt arbete.
- Kunskaper om vanliga yrken och arbetsprocesser inom bygg- och anläggningsbranschen samt om vad hållbar utveckling innebär i branschen.
- Förmåga att samverka och kommunicera med andra samt använda fackspråk

Betyg för godkända resultat betecknas med A, B, C, D eller E. Högsta betyg betecknas med A och lägsta betyg med E.
Betyg för icke godkänt resultat betecknas med F. GR anger grundskoleämne.

Rektorns underskrift

Rektorns namnförtydligande

Exempel 2.

Från yrkesintroduktion till lagerarbete efter två år

Studieplan för en elev med målet att etablera sig på arbetsmarknaden efter två år i gymnasieskolan, samt gymnasieintyg efter avslutad yrkesintroduktion med inriktning lager och terminalarbete.

Förutsättningar

Skolhuvudmannen har beslutat i sin plan för utbildningen att yrkesintroduktion i möjligaste mån ska anpassas till lokala förutsättningar. Enligt lokala branschföreträdare behövs arbetskraft bland annat inom området lagerhantering. Inom kommunen finns goda möjligheter till arbetsplatsförlagt lärande och praktik inom området.

Syftet med utbildningen

Följande text är till delar hämtade från ämnena lager och terminal samt godshantering och sammanfattar syftet med elevens utbildning:

Syftet med utbildningen är att eleven ska utveckla kunskap om och förmåga att hantera olika slags varor och gods. Vidare ska utbildningen utveckla elevens kunskaper om organisation och arbetsrutiner inom lager och terminal samt kunskaper om och förmåga att använda de maskiner och den utrustning som används inom varu- och godshantering. Utbildningen ska också utveckla elevens förmåga att planera och genomföra arbetsuppgifter inom varu- och godshantering samt bedöma arbetsresultat utifrån kvalitet, effektivitet och miljötänkande. Vidare ska utbildningen utveckla elevens förmåga att ta egna initiativ och lösa problem som uppkommer i arbete med varu- och godshantering. Utbildningen ska också utveckla elevens förmåga att kommunicera och samverka med andra samt att utveckla kunskaper om och förmåga att arbeta utifrån de lagar och andra bestämmelser om säkerhet, miljö och arbetsmiljö som är relevanta för arbete inom varu- och godshantering.

Ett annat mål med utbildningen är att eleven ska läsa några grundskoleämnen med fokus på yrket samt som stöd för personlig och social utveckling för utgång mot arbetslivet.

Eleven

Eleven har viss erfarenhet av och kan tänka sig att arbeta på lager i framtiden. Under en introduktionsperiod har eleven haft praktik på ett livsmedelsföretags lager och haft möjlighet att bekräfta sitt intresse för yrkesområdet. Skolan upprättar tillsammans med eleven en individuell studieplan för yrkesintroduktion med mål att kunna arbeta inom lager och terminal. Utbildningen planeras för två år där större delen av yrkesutbildningen genomförs som arbetsplatsförlagt lärande (apl).

INDIVIDUELL STUDIEPLAN

Upprättad: 2014-09-01

Reviderad:

Huvudman	Kommun		
Skolenhet	Skolenhetskod		
Elevers namn	Personnummer		
Skolform Gymnasieskola			
Programtyp Introduktionsprogram			
Program Yrkesintroduktion			
Utbildningsmål Utbildningen syftar till etablering på arbetsmarknaden för arbete inom lager och terminal.			
Längd 2 år			
Läsår 2015/2016 2015/2016	Klass IMYRK1 IMYRK2	Mentor	Studievägs kod IMYRKFT IMYRKFT

AVSLUTADE GRUNDSKOLEÄMNINGEN						
Ämneskod	Ämnesnamn	Betyg	Betygsdatum	Start	Slut	Anteckning
PÅGÅENDE GRUNDSKOLEÄMNINGEN						
Ämneskod	Ämnesnamn	Betyg	Betygsdatum	Start	Slut	Anteckning
EJ PÅBÖRJADE GRUNDSKOLEÄMNINGEN						
Ämneskod	Ämnesnamn	Betyg	Betygsdatum	Start	Slut	Anteckning
MA	Matematik			150817	160325	
SV	Svenska			140818	150612	
SH				140818		
IDH	Samhällskunskap Idrott och hälsa			140818	160325 160325	

AVSLUTADE GYMNASIEKURSER								
Ämne	Kurskod	Kursnamn	Poäng	Betyg	Betygsdatum	Kursstart	Kurslut	Anteckning
Summa								
PÅGÅENDE GYMNASIEKURSER								
Ämne	Kurskod	Kursnamn	Poäng	Betyg	Betygsdatum	Kursstart	Kurslut	Anteckning
Godshantering Lager och terminal	GODMAL0 LAGLAP0	Maskinell godshantering Lagerprocesser	200 200		141006 141006	150327 150327		Delvis apl Delvis apl
Summa			400					
EJ PÅBÖRJADE GYMNASIEKURSER								
Ämne	Kurskod	Kursnamn	Poäng	Betyg	Betygsdatum	Kursstart	Kurslut	Anteckning
Godshantering	GODHAT0	Hantering av varor och gods	200		150330	151218		Delvis apl
Godshantering Lager och terminal	GODLAS0 LAGLAG0	Lastbärare Lageradministration och terminallogistik	200 200		151012 150330	160610 151218		Delvis apl Delvis apl
Lager och terminal	LAGPLO0	Plocklagerhantering	100		160107	160610		Delvis apl
Summa			700					

DELKURSER
ANNAN YRKESUTBILDNING
<p>PRAKTIK/APL</p> <p>Praktik – orientering för att bekräfta intresset för inriktning på utbildningen. 4 dagar per vecka under 6 veckor i början på höstterminen 2014. Praktiken genomförs på ICAs varulager med arbetsuppgifter inom varu- och godshantering.</p>
<p>ANDRA INSATSER SOM ÄR GYNNSAMMA FÖR ELEVENS KUNSKAPSUTVECKLING</p> <p>Studieteknik</p>

POÄNGSAMMANSTÄLLNING	
	Elevens poäng
Yrkesämnen	1100
Summa	1100

<p>Anteckningar</p> <p>Heltidsstudierna för elevens utbildning omfattar ca 550 gymnasiepoäng per läsår samt en introduktionsperiod på 6 veckor. Dessutom omfattas studier inom fyra grundskoleämnen.</p>

GYMNASIEINTYG		
Datum för utfärdande 2016-06-10		Sid nr (av antal sidor)
Huvudman och skolenhet		Antal bilagor ()
		Skolkod

Efternamn, tilltalsnamn	Personnummer
Introduktionsprogram Yrkesintroduktion	Studievägskod IMYRKFT
Inriktad mot Lager- och terminalarbete	

Ämne	Kurs	Kurskod	Betyg	Poäng	Markeringar	Övriga upplysningar
Idrott och hälsa			E		GR	
Matematik			E		GR	
Samhällskunskap			E		GR	
Svenska			E		GR	
Godshantering	Maskinell godshantering	GODMAL0	E	200		
Lager och terminal	Hantering av varor och gods	GODHAT0	C	200		
	Lastbärare	GODLAS0	C	200		
	Lageradministration och terminallogistik	LAGLAG0	E	200		
	Lagerprocesser	LAGLAP0	B	200		
	Plocklagerhantering	LAGPLO	D	100		

Noteringar

Praktik

Eleven har genomfört praktik, 24 dagar, på ICAs varulager med arbetsuppgifter inom varu- och godshantering.

Arbetsplatsförlagt lärande

Arbetsplatsförlagt lärande har sammanlagt utgjorts av 40 veckor och ingått i kurserna maskinell godshantering, hantering av varor och gods, lastbärare, lageradministration och terminallogistik, lagerprocesser samt plocklagerhantering.

Yrkeskunskaper

- Kunskaper om och förmåga att hantera olika slags varor och gods.
- Kunskaper om organisation och arbetsrutiner inom lager och terminal.
- Kunskaper om och förmåga att använda de maskiner och den utrustning som används inom varu- och godshantering.
- Förmåga att planera och genomföra arbetsuppgifter inom varu- och godshantering samt bedöma arbetsresultat utifrån kvalitet, effektivitet och miljötänkande.
- Förmåga att ta egna initiativ och lösa problem som uppkommer i arbete med varu- och godshantering.
- Förmåga att kommunicera och samverka med andra.
- Kunskaper om och förmåga att arbeta utifrån de lagar och andra bestämmelser om säkerhet, miljö och arbetsmiljö som är relevant för arbete inom varu- och godshantering.
- Förmåga att samverka och kommunicera med andra samt använda fackspråk.

Betyg för godkända resultat betecknas med A, B, C, D eller E. Högsta betyg betecknas med A och lägsta betyg med E.
Betyg för icke godkänt resultat betecknas med F. GR anger grundskoleämne.

Rektorns underskrift

Rektorns namnförtydligande

Exempel 3.

Från yrkesintroduktion till trädgårdsarbete efter tre år

Studieplan för en elev med målet att etablera sig på arbetsmarknaden efter tre år i gymnasieskolan, samt gymnasieintyg efter avslutad yrkesintroduktion med inriktning trädgård och skötsel av utemiljöer.

Förutsättningar

Skolhuvudmannen har beslutat i sin plan för utbildningen att yrkesintroduktion i möjligaste mån ska anpassas till lokala förutsättningar. I regionen finns efterfråga på utbildad arbetskraft inom trädgårdsbranschen med inriktning mot skötsel och underhåll. Skolhuvudmannen har i samverkan med branschföreträdare i regionen planerat för att komma igång med olika trädgårdsutbildningar såväl inom gymnasieskolans nationella program som inom introduktionsprogrammen, men också inom vuxenutbildningen. I regionen finns goda möjligheter till arbetsplatsförlagt lärande och praktik inom området.

Målet med utbildningen

Följande texter är delvis hämtade från ämnet skötsel av utemiljöer och sammanfattar syftet med elevens utbildning:

Målet med utbildningen är att eleven ska utveckla kunskaper och färdigheter för arbete med skötsel av utemiljöer. Eleven ska utveckla kunskaper om mark, växter och *växtmiljöer*. Vidare ska utbildningen bidra till att eleven utvecklar förmåga att använda och underhålla den tekniska utrustning som används inom skötsel och underhåll av utemiljöer.

Förutom specifika yrkeskunskaper ska eleven utveckla generella förmågor som att ta initiativ och lösa problem på ett ansvarsfullt sätt. Eleven ska utveckla förmåga att planera och genomföra arbetsuppgifter samt bedöma arbetsresultat utifrån kvalitet, effektivitet och miljötänkande. Dessutom ska eleven utveckla praktiska färdigheter som kopplas till förståelse och reflektion. I utbildningen ska eleven ges tillfällen att ta ställning i etiska frågor och kunna omsätta sina ställningstaganden i praktisk handling. Utbildningen ska också bidra till att utveckla elevens kommunikations- och samarbetsförmåga. Arbetsmiljöfrågor ska ha en central plats i utbildningen för att förebygga arbetsskador och främja god hälsa. Stora delar av bland annat de båda specialiseringskurserna genomförs som arbetsplatsförlagt lärande. Detta ökar elevens möjligheter att utveckla kunskaper för arbete med skötsel och underhåll av utemiljöer. Ett annat mål är att eleven ska komplettera ännu icke godkända grundskoleämnen.

Eleven

Eleven vill arbeta utomhus. Under en introduktionsperiod har eleven haft praktik inom kommunens parkförvaltning och deltagit i arbete med skötsel och underhåll. Under denna period har elevens intresse för att arbeta med sådana arbetsuppgifter stärkts. Eleven saknar godkända betyg i fyra grundskoleämnen och vill bli godkänd i alla dessa ämnen. Skolan upprättar tillsammans med eleven en individuell studieplan för yrkesintroduktion med målet att arbeta med skötsel och underhåll av parker och andra utemiljöer. Utbildningen planeras att pågå under tre år och innehåller arbetsplatsförlagt lärande. I det här exemplet har eleven genomfört två år av sin treåriga utbildning. Studieplanen har reviderats vid två tillfällen.

INDIVIDUELL STUDIEPLAN

Upprättad: 2013-09-09

Reviderad: 2014-06-09
och 2015-06-08

Huvudman	Kommun		
Skolenhet	Skolenhetskod		
Elevens namn	Personnummer		
Skolform Gymnasieskola			
Programtyp Introduktionsprogram			
Program Yrkesintroduktion			
Utbildningsmål Utbildningen syftar till etablering på arbetsmarknaden för arbete med skötsel och underhåll av parker och andra utemiljöer.			
Längd 3 år			
Läsår 2013/2014 2014/2015 2015/2016	Klass IMYRK1 IMYRK2 IMYRK3	Mentor	Studievägs kod IMYRKNB IMYRKNB IMYRKNB

AVSLUTADE GRUNDSKOLEÄMNINGEN						
Ämneskod	Ämnesnamn	Betyg	Betygsdatum	Start	Slut	Anteckning
BI	Biologi	D	140314	140107	140314	
MA	Matematik	E	150612	140818	150612	
SV	Svenska	E	131220	130916	131220	
EN	Engelska	E	150612	140818	150612	
PÅGÅENDE GRUNDSKOLEÄMNINGEN						
Ämneskod	Ämnesnamn	Betyg	Betygsdatum	Start	Slut	Anteckning
EJ PÅBÖRJADE GRUNDSKOLEÄMNINGEN						
Ämneskod	Ämnesnamn	Betyg	Betygsdatum	Start	Slut	Anteckning

AVSLUTADE GYMNASIEKURSER								
Ämne	Kurskod	Kursnamn	Poäng	Betyg	Betygsdatum	Kursstart	Kurslut	Anteckning
Idrott och hälsa	IDRIDR01	Idrott och hälsa 1	100	A	150612	130916	150612	Större del apl Delvis apl
	BIGMAN0	Marken och växternas biologi	100	E	141017	140107	141017	
Naturbruksteknik	NABFOR0	Fordon och redskap	100	C	140613	130916	140613	
	NABTRG0	Trädgårdsmaskiner	100	C	150612	140818	150612	
Växtkunskap	VÄXVÄX01	Växtkunskap 1	100	C	141219	130916	141219	
	SKÖSKÖ0	Skötsel av utemiljöer	100	B	141219	130916	141219	
Skötsel av utemiljöer	SKÖBEK0	Beskärning och trädvård	100	E	150612	150107	150612	
	Summa		700					
PÅGÅENDE GYMNASIEKURSER								
Ämne	Kurskod	Kursnamn	Poäng	Betyg	Betygsdatum	Kursstart	Kurslut	Anteckning
Naturbruk	NAUNAU0	Naturbruk	200			130916	160610	Delvis apl Delvis apl
	ODLTRÅ0	Trädgårdssodling	100			141013	151218	
	VÄXVÄX02	Växtkunskap 2	100			150107	151218	
Summa			400					

EJ PÅBÖRJADE GYMNASIEKURSER								
Ämne	Kurskod	Kursnamn	Poäng	Betyg	Betygsdatum	Kursstart	Kurslut	Anteckning
Naturkunskap	NNNAKNAK01a1	Naturkunskap 1a1	50			150817	151218	
Samhällskunskap	SAMSAM01a1	Samhällskunskap 1a1	50			160107	160610	
Service och bemötande	SEVSEV01	Service och bemötande 1	100			160107	160610	Delvis apl
Skötsel av utemiljöer	SKÖSKÖ00S	Skötsel av utemiljöer – specialisering	100			150817	151218	Större del apl
		Skötsel av utemiljöer – specialisering	100			160107	160610	Större del apl
		Trädgårdsanläggning 1	100			150815	151218	Större del apl
Trädgårdsanläggning	TRDTRÄ01	Trädgårdsanläggning 1	100					Större del apl
Summa			700					
DELKURSER								
ANNAN YRKESUTBILDNING								
PRAKTIK/APL								
Praktik – orientering för att bekräfta intresset för inriktning på utbildningen. 5 dagar per vecka under 4 veckor i början på höstterminen 2013. Praktiken genomförs inom kommunens parkförvaltning med arbetsuppgifter inom skötsel och underhåll av utemiljöer.								
ANDRA INSATSER SOM ÄR GYNNSAMMA FÖR ELEVENS KUNSKAPSUTVECKLING								
Studieteknik								

POÄNGSAMMANSTÄLLNING	
	Elevens poäng
Gymnasiegemensamma ämnen	200
Yrkesämnena	1400
Summa	1600

Anteckningar
Heltidsstudier för elevens utbildning omfattar ca 550 gymnasiepoäng per läsår plus en introduktionsperiod på 4 veckor samt avslutande studier av fyra grundskoleämnen.

GYMNASIEINTYG		
Datum för utfärdande 2016-06-10		Sid nr (av antal sidor)
Huvudman och skolenhet		Antal bilagor ()
		Skolkod

Efternamn, tilltalsnamn	Personnummer
Introduktionsprogram Yrkesintroduktion	Studievägskod IMYRKNB
Inriktad mot Trädgård – skötsel av utemiljöer	

Ämne	Kurs	Kurskod	Betyg	Poäng	Markeringar	Övriga upplysningar
Biologi			D		GR	
Engelska			E		GR	
Matematik			E		GR	
Svenska			E		GR	
Idrott och hälsa	Idrott och hälsa 1	IDRIDR01	A	100		
Naturkunskap	Naturkunskap 1a1	NAKNAK01a1	E	50		
Samhällskunskap	Samhällskunskap 1a1	SAMSAM01a1	E	50		
Biologi – naturbruk	Marken och växternas biologi	BIGMAN0	E	100		
Naturbruksteknik	Naturbruk	NAUNAU0	C	200		
Service och bemötande	Fordon och redskap	NABFOR0	C	100		
Skötsel av utemiljöer	Trädgårdsmaskiner	NABTRG0	C	100		
Trädgårdsanläggning	Trädgårdsodling	ODLTRÅ0	C	100		
Växtkunskap	Service och bemötande 1	SEVSEV01	C	100		
	Skötsel av utemiljöer	SKÖSKÖ0	B	100		
		SKÖBEK0	E	100		
	Beskärning och trädvård	SKÖSKÖ00S	D	100		
	Skötsel av utemiljöer – specialisering	SKÖSKÖ00S	D	100		
	Skötsel av utemiljöer – specialisering					Parkmiljöer Kyrkogård
	Trädgårdsanläggning 1	TRDTRÅ01	E	100		
	Växtkunskap 1	VÄXVÄX01	C	100		
	Växtkunskap 2	VÄXVÄX02	C	100		

Noteringar

Praktik

Eleven har genomfört praktik, 20 dagar, inom kommunens parkförvaltning med arbetsuppgifter inom skötsel och underhåll av utemiljöer.

Arbetsplatsförlagt lärande

Arbetsplatsförlagt lärande har sammanlagt utgjorts av 30 veckor och ingått i kurserna naturbruk, trädgårdsmaskiner, trädgårdsodling, service och bemötande, skötsel av utemiljöer, beskärning och trädvård, skötsel av utemiljöer – specialisering (parkmiljöer), skötsel av utemiljöer (kyrkogård) samt trädgårdsanläggning 1. plocklagerhantering.

Yrkeskunskaper

- Förmåga att utföra arbetsuppgifter inom skötsel och underhåll av utemiljöer.
- Kunskaper om mark, växter, växtmiljöer och teknik.
- Förmåga att använda och underhålla den tekniska utrustning som används för skötsel och underhåll av utemiljöer.
- Kunskaper om växter med fokus på sortiment, växternas morfologi, anatomi och fysiologi.
- Förmåga att möta besökande på ett serviceinriktat sätt.
- Förmåga att ta egna initiativ och lösa problem som uppkommer i arbete med skötsel och underhåll.
- Förmåga att planera och genomföra arbetsuppgifter inom skötsel och underhåll av utemiljöer samt bedöma arbetsresultat utifrån kvalitet, effektivitet och miljötanke.
- Förmåga att ta del av information.
- Förmåga att arbeta serviceinriktat samt kommunicera och samverka med andra.

Rektorns underskrift

Rektorns namnförtydligande

Exempel 4.

Från yrkesintroduktion till arbete inom våningsservice efter två och ett halvt år

Studieplan för en elev med målet att etablera sig på arbetsmarknaden efter två och ett halvt år i gymnasieskolan, samt gymnasieintyg efter avslutad yrkesintroduktion med inriktning våningsservice.

Förutsättningar

Skolhuvudmannen har beslutat i sin plan för utbildningen att yrkesintroduktion i möjligaste mån ska anpassas till lokala förutsättningar. I regionen finns många turist- och hotellanläggningar som har behov av arbetskraft, speciellt inom våningsservice. Det finns också en tradition av att arbeta med hotell- och turismutbildningar i kommunen. Det finns goda möjligheter till arbetsplatsförlagt lärande och praktik i kommunen.

Syftet med utbildningen

Syftet med utbildningen är att eleven ska utveckla kunskaper och färdigheter för arbete på hotell med våningsservice och frukostservering. Utbildningen ska utveckla elevens förmåga att organisera, planera och genomföra arbetsuppgifter inom aktuella verksamheter. Centralt i utbildningen är kunskaper om service och bemötande, vilket är en förutsättning inom branschen. Utbildningen ska bidra till att eleven utvecklar kommunikations- och samarbetsförmåga.

Vidare ska eleven utveckla förmåga att arbeta med hänsyn till hälsa, miljö, ekonomi och säkerhet utifrån gällande lagar och andra bestämmelser. Eleven ska också utveckla generella förmågor som att ta initiativ och lösa problem på ett ansvarsfullt sätt. I utbildningen ska eleven ges tillfällen att diskutera och reflektera över sitt eget lärande och därigenom förbereda sig för fortsatt lärande i yrkeslivet.

Arbete inom hotellbranschen ställer krav på fördjupade kunskaper inom bland annat språk, trivsel och säkerhet. Därför ska eleven fördjupa sina kunskaper i främmande språk, i första hand engelska. Dessutom ska eleven fördjupa sina kunskaper inom lokalvård, hygien och akut omhändertagande samt om hur inredning och dekorationer ökar trivseln. Arbetsmiljöfrågor ska ingå i utbildningen för att förebygga arbetsskador och för att främja god hälsa. Ett annat mål med utbildningen är att eleven ska komplettera ännu icke godkända grundskoleämnen.

Eleven

Under en introduktionsperiod har eleven haft praktik på ett par av ortens hotell- och turistanläggningar och fått prova på arbetsuppgifter inom våningsservice, frukostservering och serviceuppgifter i receptionen. Efter introduktionsperioden har elevens intresse för branschen stärkts och eleven vill därför utbilda sig för att kunna arbeta med olika serviceuppgifter inom hotellbranschen. Eleven saknar godkända betyg i ämnena svenska, matematik, fysik och kemi från grundskolan. Skolan upprättar tillsammans med eleven en individuell studieplan för yrkesintroduktion med mål att kunna arbeta med olika serviceyrken inom hotellbranschen. Utbildningen planeras pågå mellan två och tre år. Studieplanen har reviderats vid två tillfällen.

INDIVIDUELL STUDIEPLAN

Upprättad: 2013-09-09

Reviderad: 2014-05-15
och 2015-05-14

Huvudman	Kommun		
Skolenhet	Skolenhetskod		
Elevers namn	Personnummer		
Skolform Gymnasieskola			
Programtyp Introduktionsprogram			
Program Yrkesintroduktion			
Utbildningsmål Utbildningen syftar till etablering på arbetsmarknaden för arbete med olika former av hotellservice.			
Längd 2,5 år			
Läsår 2013/2014 2014/2015 2015/2016	Klass IMYRK2 IMYRK3	Mentor	Studievägskod IMYRKHT IMYRKHT IMYRKHT

AVSLUTADE GRUNDSKOLEÄMNINGEN						
Ämneskod	Ämnesnamn	Betyg	Betygsdatum	Start	Slut	Anteckning
MA	Matematik	E	140612	130930	140612	
SV	Svenska	E	140612	130930	140612	
PÅGÅENDE GRUNDSKOLEÄMNINGEN						
Ämneskod	Ämnesnamn	Betyg	Betygsdatum	Start	Slut	Anteckning
EJ PÅBÖRJADE GRUNDSKOLEÄMNINGEN						
Ämneskod	Ämnesnamn	Betyg	Betygsdatum	Start	Slut	Anteckning
FY	Fysik			150819	151009	
KE	Kemi			151012	151218	

AVSLUTADE GYMNASIEKURSER								
Ämne	Kurskod	Kursnamn	Poäng	Betyg	Betygsdatum	Kursstart	Kurslut	Anteckning
Engelska Hotell	ENGENG05	Engelska 5	100	E	140612	130930	140612	
	HOTFRU0	Frukost- och bufféserving	100	E	150612	140818	150612	Delvis apl
Hygienkunskap Service och bemötande	HOTVÅN01	Logi	100	C	150612	140818	150612	Delvis apl
	HYGHYG0	Våningsservice 1	100	B	140610	130930	140610	Delvis apl
	SEVSEV01	Hygien	100	D	140610	130930	140610	
		Service och bemötande 1	100	B	140610	130930	140610	Delvis apl
Summa			600					
PÅGÅENDE GYMNASIEKURSER								
Ämne	Kurskod	Kursnamn	Poäng	Betyg	Betygsdatum	Kursstart	Slut	Anteckning
Hotell Service och bemötande	HOTVÅN02	Våningsservice 2	100			140818	150610	
	SEVSEV02	Service och bemötande 2	100			140818 140810	150610 150610	
Engelska	ENGENG06	Engelska 6	100					
Summa			300					

EJ PÅBÖRJADE GYMNASIEKURSER								
Ämne	Kurskod	Kursnamn	Poäng	Betyg	Betygsdatum	Kursstart	Kurslut	Anteckning
Brand, bevakning och säkerhet	BEVAKU0	Akut omhändertagande	100			150819	151218	
Hotell	HOTREC01	Reception 1	100			150819	151218	Delvis apl
Konferens och evenemang	KONKOF01	Konferens 1	100			150819	151218	Delvis apl
Summa			300					

DELKURSER

De centrala delar av kursen våningsservice 3 som handlar om trivsel och bemötande:

- Inredning med tanke på omtanke, design och tillgänglighet för alla.
- Blommor, dekorationer och annat som förhöjer gästens upplevelser.
- Hänsyn till gästens integritet och säkerhet i enlighet med föreskrifter och företagets policy.
- Service och bemötande samt omtanke om gästen inför ankomst och under vistelsen.
- Kontroll av utfört arbete.

ANNAN YRKESUTBILDNING

Lokalvårdsutbildning PRYL med Certifiering mot PRYL-kravspecifikation. Omfattning: 5 utbildningsdagar samt 1 dag certifiering.

Två veckors introduktionskurs i att dekorera med blommor.

PRAKTIK/APL

Praktik – orientering för att hitta en inriktning på utbildningen.

5 dagar per vecka under 6 veckor i början på höstterminen 2013.

Praktiken genomförs på ett av ortens hotell med arbetsuppgifter inom våningsservice och frukostservering.

ANDRA INSATSER SOM ÄR GYNNSAMMA FÖR ELEVENS KUNSKAPSUTVECKLING

Studieteknik

POÄNGSAMMANSTÄLLNING	
Gymnasiegemensamma ämnen	Elevers poäng 200
Yrkesämnena	1000
Summa	1200

Anteckningar

Heltidsstudier för elevens utbildning omfattar ca 500 gymnasiepoäng per läsår samt en introduktionsperiod på 6 veckor samt avslutning av fyra grundskoleämnena. I elevens studieplan ingår också en delkurs och tre veckors studier med annan yrkesutbildning.

GYMNASIEINTYG	
Datum för utfärdande 2015-02-18	Sid nr (av antal sidor)
Huvudman och skolenhet	Antal bilagor ()
	Skolkod

Efternamn, tilltalsnamn	Personnummer
Introduktionsprogram Yrkesintroduktion	Studievägskod IMYRKHT
Inriktad mot Våningsservice	

Ämne	Kurs	Kurskod	Betyg	Poäng	Markeringar	Övriga upplysningar
Fysik			E		GR	
Kemi			E		GR	
Matematik			E		GR	
Svenska			E		GR	
Engelska	Engelska 5	ENGENG05	E	100		
	Engelska 6	ENGENG06	E	100		
Brand, bevakning och säkerhet	Akut omhändertagande	BEVAKU0	E	100		
Hotell	Frukost- och bufféserving	HOTFRU0	E	100		
	Logi	HOTLOG0	C	100		
	Våningsservice 1	HOTVÅN01	B	100		
	Våningsservice 2	HOTVÅN02	C	100		
	Reception 1	HOTREC01	E	100		
Hygienkunskap	Hygien	HYGHYG0	D	100		
Konferens och evenemang	Konferens 1	KONKOF01	C	100		
Service och bemötande	Service och bemötande 1	SEVSEV01	B	100		
	Service och bemötande 2	SEVSEV02	B	100		

Noteringar

Delkurs

Eleven har genomfört de centrala delar av kursen våningsservice 3, HOTVÅN03, i ämnet hotell som handlar om trivsel och bemötande:

- Inredning med tanke på omtanke, design och tillgänglighet för alla.
- Blommor, dekorationer och annat som förhöjer gästens upplevelser.
- Hänsyn till gästens integritet och säkerhet i enlighet med föreskrifter och företagets policy.
- Service och bemötande samt omtanke om gästen inför ankomst och under vistelsen.
- Kontroll av utfört arbete.

Annan yrkesutbildning

Eleven har genomfört lokalvårdsutbildning PRYL med certifiering mot PRYL-kravspecifikation omfattande 6 dagar. Eleven har också genomfört två veckors introduktionskurs i att dekorera med blommor.

Praktik

Eleven har genomfört praktik, 30 dagar, på ett av ortens större hotell med arbetsuppgifter inom våningsservice och frukostservering.

Arbetsplatsförlagt lärande

Arbetsplatsförlagt lärande har sammanlagt utgjorts av 30 veckor och ingått i kurserna frukost- och bufféserving, logi, våningsservice 1 och våningsservice 2, reception, konferens 1, service och bemötande 1 samt service och bemötande 2.

Yrkeskunskaper

- Förmåga att möta gäster och kunder på ett serviceinriktat sätt.
- Förmåga att planera och genomföra arbetsuppgifter inom våningsservice och frukostservering samt bedöma arbetsresultat utifrån kvalitet, effektivitet och miljötänkande.
- Kunskaper om den utrustning som används inom våningsservice och frukostservering.
- Förmåga att hantera och använda den tekniska utrustning som används inom våningsservice och frukostservering.
- Förmåga att genom inredning och dekorationer öka trivseln för gäster och kunder.
- Kunskaper om och förmåga att arbeta efter de lagar och andra bestämmelser om säkerhet, miljö och arbetsmiljö som är relevant för arbete inom hotell.
- Kunskaper om grunderna för hjärt- och lungräddning och akut omhändertagande samt förmåga att hantera akuta olycks- och sjukdomstillstånd.
- Förmåga att ta egna initiativ och lösa problem som uppkommer i arbete inom hotellservice.
- Förmåga att ta del av information samt förmåga att kommunicera och samverka med andra.

Betyg för godkända resultat betecknas med A, B, C, D eller E. Högsta betyg betecknas med A och lägsta betyg med E.

Betyg för icke godkänt resultat betecknas med F. GR anger grundskoleämne.

Rektorns underskrift

Rektorns namnförtydligande

Exempel 5.

Från yrkesintroduktion till arbete inom äldreomsorgen efter tre år

Studieplan för en elev med målet att etablera sig på arbetsmarknaden efter tre år i gymnasieskolan, samt gymnasieintyg efter avslutad yrkesintroduktion med inriktning äldreomsorg.

Förutsättningar

Skolhuvudmannen har beslutat i sin plan för utbildningen att yrkesintroduktion i möjligaste mån ska anpassas till lokala förutsättningar. I kommunen behövs utbildad personal inom äldreomsorg och behovet kommer inte att täckas av de elever som går vård- och omsorgsprogrammet. Därför har skolhuvudmannen gett kommunens gymnasieskola i uppdrag att öka intresset för utbildning inom vård- och omsorg, främst med inriktning mot äldreomsorg. På kommunens gymnasieskola finns lärarkompetens och det finns goda möjligheter till arbetsplatsförlagt lärande och praktik inom kommunen.

Syftet med utbildningen

Följande text är delvis hämtad från ämnet gerontologi och geriatrik och sammanfattar syftet med elevens utbildning:

Syftet med utbildningen är att eleven ska utveckla kunskaper och färdigheter inom vård, omvårdnad och omsorg för att arbeta inom äldreomsorg. Utbildningen ska utveckla elevens förmåga att kommunicera och möta äldre människor med respekt för individens integritet samt ge dem möjlighet till delaktighet och inflytande. Eleven ska också utveckla förståelse för äldres olika behov och förutsättningar samt utveckla ett etiskt förhållningssätt. Kunskaper om äldres livssituation, levnadsvanor och hälsa är centralt för arbete inom äldreomsorg. Eleven ska också utveckla kunskaper om kostens och olika aktiviteters betydelse för hälsa och välbefinnande. Utbildningen ska bidra till att eleven utvecklar förmåga att planera och genomföra aktiviteter av olika slag. Eleven ska också utveckla förmåga att identifiera, analysera, ta initiativ och lösa problem i olika vård- och omsorgssituationer. Delar av utbildningen genomförs som arbetsplatsförlagt lärande på olika arbetsplatser, vilket ökar möjligheterna för eleven att utveckla generella kunskaper inom yrkesområdet.

Vidare ska utbildningen utveckla elevens kunskaper om lagar och andra bestämmelser samt förmåga att arbeta efter dessa. Dessutom ska utbildningen utveckla kunskaper om arbetsmiljöns betydelse samt om hur man kan samverka för goda arbetsförhållanden.

Ett annat mål är att eleven ges möjlighet att läsa in några ännu icke godkända grundskoleämnen, speciellt ämnen som stärker det specifika yrkeskunnandet.

Eleven

Eleven har genomfört sitt första gymnasieår på individuellt alternativ inom gymnasieskolans introduktionsprogram. Inför sitt gymnasieval var eleven osäker och omotiverad för vidare studier. Under första terminen på individuellt alternativ fick eleven möjlighet att praktisera inom olika yrkesområden med stöd av handledare. Under andra terminen praktiserade eleven på förskola och på äldreboende. Då växte elevens intresse för att arbeta inom äldreomsorgen och eleven flyttades över till gymnasieprogrammet yrkesintroduktion. Från grundskolan har eleven bara ett par godkända betyg. Inom ramen för individuellt alternativ har eleven blivit godkänd i grundskoleämnena engelska och samhällskunskap samt fått ett ökat intresse för att utbilda sig. Skolan upprättar tillsammans med eleven en individuell studieplan för yrkesintroduktion med mål att kunna arbeta inom äldreomsorg. Utbildningen planeras för tre år.

INDIVIDUELL STUDIEPLAN

Upprättad: 2013-08-20

Reviderad:

Huvudman	Kommun		
Skolenhet	Skolenhetskod		
Elevens namn	Personnummer		
Skolform Gymnasieskola			
Programtyp Introduktionsprogram			
Program Yrkesintroduktion			
Utbildningsmål Utbildningen syftar till etablering på arbetsmarknaden för arbete inom äldreomsorg.			
Längd 3 år			
Läsår 2013/2014 2014/2015 2015/2016	Klass IMYRK1 IMYRK2 IMYRK3	Mentor	Studievägskod IMYRKVO IMYRKVO IMYRKVO

AVSLUTADE GRUNDSKOLEÄMNINGEN						
Ämneskod	Ämnesnamn	Betyg	Betygsdatum	Start	Slut	Anteckning
PÅGÅENDE GRUNDSKOLEÄMNINGEN						
Ämneskod	Ämnesnamn	Betyg	Betygsdatum	Start	Slut	Anteckning
EJ PÅBÖRJADE GRUNDSKOLEÄMNINGEN						
Ämneskod	Ämnesnamn	Betyg	Betygsdatum	Start	Slut	Anteckning
SV	Svenska			140820	141219	
MA	Matematik			150107	150610	
RE	Religionskunskap			150819	151218	
BI	Biologi			130820	140611	

AVSLUTADE GYMNASIEKURSER								
Ämne	Kurskod	Kursnamn	Poäng	Betyg	Betygsdatum	Kursstart	Kursslut	Anteckning
Summa								
PÅGÅENDE GYMNASIEKURSER								
Ämne	Kurskod	Kursnamn	Poäng	Betyg	Betygsdatum	Kursstart	Kursslut	Anteckning
Summa								

EJ PÅBÖRJADE GYMNASIEKURSER								
Ämne	Kurskod	Kursnamn	Poäng	Betyg	Betygsdatum	Betygsdatum	Kursstart	Anteckning
Idrott och hälsa Svenska Gerontologi och geriatrik	IDRIDR01	Idrott och hälsa 1	100			130820	150610	
	SVESVE01	Svenska 1	100			160107	160610	
	GERVÅR0	Vård och omsorg vid de- menssjukdom	100			150819	151218	Delvis apl
Grundläggande vård och omsorg Hälsa	GERÄLD0	Äldres hälsa och livskvalitet	200			140820	150610	Delvis apl
	GRUGRD0	Grundläggande vård och omsorg	100			130820	131220	
	HÄLHÄL0	Hälsopedagogik	100			140107	140611	Delvis apl
Matlagningskunskap Människan	HÄLKOS0	Kost, måltid och munhälsa	100			150107	150610	Delvis apl
	MALMAL01	Matlagning 1	100			151012	160325	
Pedagogik	MÅNETI0	Etik och människans livsvillkor	100			140820	141219	Delvis apl
	PEDAKI00S	Aktivitetsledarskap Människors miljöer	100 100			150919 130820	160610 131220	
Psykiatri	PEDMÄI0	Psykiatri 1	100			160107	160610	
Psykologi	PSYPSY01	Psykologi 1	50			140107	140611	
	PSKPSY01							Delvis apl
Teknik inom vård	TENTEK0	Teknik inom vård och omsorg	100			140820	141219	Delvis apl
Vård och omsorg	VÅRVÅR01	Vård och omsorgsarbete 1	200			131014	141219	Delvis apl
Vård och omsorg	VÅRVÅR02	Vård och omsorgsarbete 2	150			150107	160610	Delvis apl
Summa			1800					
DELKURSER								
ANNAN YRKESUTBILDNING								
PRAKTIK/APL								
ANDRA INSATSER SOM ÄR GYNNSAMMA FÖR ELEVENS KUNSKAPSUTVECKLING								

POÄNGSAMMANSTÄLLNING	
	Elevens poäng
Gymnasiegemensamma ämnen	200
Yrkesämnen	1600
Summa	1800

Anteckningar
Heltidsstudier för elevens utbildning omfattar ca 600 gymnasiepoäng per läsår.

GYMNASIEINTYG		
Datum för utfärdande 2015-02-18		Sid nr (av antal sidor)
Huvudman och skolenhet		Antal bilagor ()
		Skolkod

Efternamn, tilltalsnamn	Personnummer
Introduktionsprogram Yrkesintroduktion	Studievägskod IMYRKVO
Inriktad mot Äldreomsorg	

Ämne	Kurs	Kurskod	Betyg	Poäng	Markeringar	Övriga upplysningar
Biologi			E		GR	
Matematik			E		GR	
Religionskunskap			E		GR	
Svenska			E		GR	
Idrott och hälsa	Idrott och hälsa 1	IDRIDR01	E	100		
Svenska	Svenska 1	SVESVE01	E	100		
Gerontologi och geriatrik	Vård och omsorg vid demenssjukdom	GERVÅR0	C	100		
Grundläggande vård och omsorg	Äldres hälsa och livskvalitet	GERÄLD0	E	200		
Hälsa	Grundläggande vård och omsorg	GRUGRD0	D	100		
Matlagningskunskap	Hälsopedagogik	HÄLHÄL0	D	100		
Människan	Kost, måltid och munhälsa	HÄLKOS0	E	100		
	Matlagning 1	MALMAL01	C	100		
Pedagogik	Etik och människans livsvillkor	MÄNETI0	D	100		
Psykiatri			C	100		
Psykologi	Aktivitetsledarskap	PEDAKI00S	D	100		
Teknik inom vård och omsorg	Människors miljöer	PEDMÄI0	E	100		
Vård och omsorg	Psykiatri 1	PSYPSY01	E	50		
	Psykologi 1	PSKPSY01	E	50		
	Teknik inom vård och omsorg	TENTEK0	D	100		
	Vård och omsorgsarbete 1	VÅRVÅR01	C	200		
	Vård och omsorgsarbete 2	VÅRVÅR02	B	150		

Noteringar

Arbetsplatsförlagt lärande

Arbetsplatsförlagt lärande har sammanlagt utgjorts av 40 veckor och ingått i kurserna vård och omsorg vid demenssjukdom, äldres hälsa och livskvalitet, hälsopedagogik, matlagning, aktivitetsledarskap, teknik inom vård och omsorg, vård och omsorgsarbete 1 samt vård och omsorgsarbete 2.

Yrkeskunskaper

- Kunskaper om äldre människors livssituation, levnadsvanor och hälsa.
- Kunskaper om kostens och olika aktiviteters betydelse för hälsa och välbefinnande samt förmåga att planera och genomföra olika aktiviteter.
- Förmåga att använda teknisk utrustning på ett säkert sätt.
- Förmåga att planera och genomföra arbetsuppgifter inom äldreomsorg samt bedöma arbetsresultat utifrån kvalitet inom vård och omsorg.
- Förmåga att kommunicera och möta äldre människor med respekt för individens förutsättningar och behov.
- Förmåga att arbeta utifrån ett etiskt förhållningssätt.
- Förmåga att analysera och lösa problem som uppkommer under arbetets gång.
- Förmåga att samarbeta med annan personal och ta ansvar för arbetsuppgifterna.
- Kunskaper om arbetsmiljöns betydelse för hälsan.
- Kunskaper om lagar och andra bestämmelser som gäller för verksamheter inom äldreomsorg.

Betyg för godkända resultat betecknas med A, B, C, D eller E. Högsta betyg betecknas med A och lägsta betyg med E.

Betyg för icke godkänt resultat betecknas med F. GR anger grundskoleämne.

Rektorns underskrift

Rektorns namnförtydligande

Referenslista

Berglund, Ingrid (2009). *Byggarbetsplatsen som skola – eller skolan som byggarbetsplats? En studie av byggnadsarbetarens yrkesutbildning*. Doktorsavhandling. Institutionen för didaktik och pedagogiskt arbete 4. Stockholms universitet.

Berglund, Ingrid & Henning Loeb, Ingrid (2013). Renaissance or a backward step? Disparities and tensions in two new Swedish pathways in VET. *International Journal of Training research*, 11 (2).

Billet, Stephen (2009). Vocational learning: contributions of workplaces and educational institutions. I Maclean, R. & Wilson; D. (red.) *International handbook of education for the changing world of work*. Dordrecht, The Netherlands: Springer.

Carlsson, Carl Gustaf, Gerrevall, Per & Pettersson, Astrid (2006). *Bedömning av yrkesrelaterat kunnande*. PRIM-gruppen, 2006:7.

Ellström, P-E. (1992). *Kompetens, utbildning och lärande i arbetslivet*. Stockholm. Publica.

Höghielm, Robert (red) (1998). *Från Wittgenstein till degknådning, om yrkeskunskap och yrkeskulturer*. Stockholm: HLS Förlag.

Lindberg, Viveca (2003). *Yrkesutbildning i omvandling. En studie av lärandepraktiker och kunskapstransformationer*. Akademisk avhandling. Studies in Educational Sciences, 64. Stockholm: HLS förlag.

Tsagalidis, Helena (2008). *Därför fick jag bara Godkänt: Bedömning i karaktärsämnen på HR-programmet*. Stockholm: Pedagogiska institutionen Stockholms universitet.

Gymnasieskolans yrkesintroduktion står öppen för ungdomar som inte har de godkända betyg som krävs för behörighet till ett yrkesprogram. Syftet med yrkesintroduktion är att eleverna ska få en yrkesinriktad utbildning som underlättar för dem att etablera sig på arbetsmarknaden eller som leder till studier på ett yrkesprogram. En elev som avslutar yrkesintroduktion ska få ett gymnasieintyg som visar vilken utbildning och vilket yrkeskunnande eleven har med sig från utbildningen.

Det här materialet riktar sig till dig som arbetar med introduktionsprogrammet yrkesintroduktion och visar hur elevens utbildning och yrkeskunnande kan dokumenteras i gymnasieintyget. Som hjälp finns exempel på individuella studieplaner och gymnasieintyg som visar på programmets bredd när det gäller syfte, yrkesområden, innehåll och omfattning.
